

PRILOGA 1

Številka: 540-12/2020-25
Ljubljana, dne 22. 01. 2021
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: Poročilo o delu Stalne medresorske koordinacijske skupine za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti za leto 2020 – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi prvega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13 in 47/13 – ZDU - 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ___ redni seji, dne _____ pod ___ točko dnevnega reda sprejela
S K L E P
Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilom Stalne medresorske koordinacijske skupine za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti za leto 2020.
Dr. Božo Predalič generalni sekretar
Prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">– ministrstva,– vladne službe,– Kabinet predsednika Vlade RS.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Valter Vrečar, v.d. generalnega direktorja Direktorata za obrambne zadeve in v.d. vodje Stalne medresorske koordinacijske skupine za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/		
5. Kratak povzetek gradiva:		
<p>Vlada Republike Slovenije je s sklepom št. 02401-22/2018/5, z dne 22. 11. 2018 imenovala Stalno medresorsko koordinacijsko skupino za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti (v nadaljnjem besedilu: medresorska skupina). Njene naloge so spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti, pri svojem delu sledi nalogam zapisanim v sklepu št. 02401-22/2018/5, z dne 22. 11. 2018, izhodišči zapisanimi v Skupnem sporočilu Evropskemu parlamentu in Svetu Izboljšanje vojaške mobilnosti v Evropski uniji (v nadaljevanju EU), JOIN(2017)41 final, 10. 11. 2017, Skupnemu sporočilu Evropskemu parlamentu in Svetu o akcijskem načrtu za vojaško mobilnost JOIN(2018) final 5, 28. 3. 2018 ter Izvedbenem načrtu izpolnitve kriterijev in zavez Republike Slovenije za vključitev v Stalno strukturno sodelovanje na področju varnosti in obrambe EU (PESCO) za področje vojaške mobilnosti. V 6. točki sklepa je vlada medresorski skupini naložila, da ji o svojem delu poroča enkrat letno. Poročilo Stalne medresorske koordinacijske skupine za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti za leto 2020 v okviru osem poglavij (1. Uvod, 2. Kadrovske spremembe v medresorski skupini, 3. Opredelitev nacionalnih izhodišč za pripravo infrastrukturnega dela nacionalnega načrta vojaške mobilnosti vezanih na vojaške zahteve za izgradnjo prometne infrastrukture, 4. Napredek vezan na zakonodajni del vojaške mobilnosti, 5. PESCO projekta Vojaška mobilnost in Mreža logističnih vozlišč v Evropi in podpora za operacij, 6. Predsedovanje Republik Sloveniji Svetu EU 2021, 7. Izvedba delavnice s področja vojaške mobilnosti v okviru predsedovanja Republike Slovenije Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope (Central European Defence Cooperation - CEDC) z državami Zahodnega Balkana) in 8. Zaključek opisuje ključne aktivnosti in naloge, ki so bile obravnavane in izvedene na področju vojaške mobilnosti v letu 2020.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev				

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebinska predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE - Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
V skladu s sedmim odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade RS (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12 in 10/14) javnost ni bila povabljena k sodelovanju, ker gre za predlog sklepa vlade.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	
	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
mag. Matej Tonin MINISTER	

Poslano:

- naslovniku
- DOZ

Poročilo

o delu Stalne medresorske koordinacijske skupine za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti za leto 2020

1. Uvod

V letu 2020 je delo Stalne medresorske koordinacijske skupine za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti (v nadaljnjem besedilu: medresorska skupina) zaznamovala pandemija COVID-19. Pandemija COVID-19 je kljub nekaterim zamudam pri izvedbi nekaterih aktivnosti na področju vojaške mobilnosti na ravni EU ter posledično na nacionalni ravni, osvetlila določena nova in pomembna spoznanja, ki zahtevajo dodatno razpravo in iskanje ustreznih rešitev. Globalne krizne razmere so v času prvega vala pandemije COVID-19 izpostavile širši pomen vojaške mobilnosti ter posebej osvetlile pomen povezljivosti in medsektorske soodvisnosti še zlasti v povezavi z zagotavljanjem vsesplošne pripravljenosti in odpornosti držav v kriznih razmerah. Ob navedenem je bil izpostavljen tudi pomen civilno-vojaških sinergij vezanih na obstoječe politike in instrumente, tako na nacionalni kot tudi na mednarodni ravni. Ne glede na navedeno, je bil na področju vojaške mobilnosti v letu 2020 prepoznan precejšen napredek, tako na normativnem kot tudi na infrastrukturnem področju vojaške mobilnosti.

Medresorsko sodelovanje in usklajevanje na področju vojaške mobilnosti je v letu 2020 potekalo neprekinjeno, med tem ko je bila medresorska skupina v letu 2020 zaradi specifičnih razmer sklicana le enkrat. Sedma seja medresorske skupine, ki je bila sklicana v septembru 2020, je bila namenjena predstavitvi novega vodje medresorske skupine ter novih članov, seznanitvi s presekoma stanja na področju spremljanja in usmerjanja implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti, dogovoru o načrtovanju dela medresorske skupine do konca leta 2020 ter določitvi nacionalnih izhodišč za pripravo infrastrukturnega dela nacionalnega načrta vojaške mobilnosti s ciljem izboljšanja vojaške mobilnosti čez ozemlje Republike Slovenije

2. Kadrovske spremembe v medresorski skupini

Stalno medresorsko koordinacijsko skupino za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti v Republiki Sloveniji je ustanovila Vlada Republike Slovenije s Sklepom o ustanovitvi Stalne medresorske koordinacijske skupine za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti, št. 02401-22/2018/5 z dne 22. 11. 2018. V letu 2020 so bile zaradi kadrovske spremembe na Ministrstvu za obrambo, Ministrstvu za zunanje zadeve in Ministrstvu za infrastrukturo, potrebne ustrezne spremembe v sestavi stalne medresorske koordinacijske skupine, zato je Vlada Republike Slovenije sprejela spremembo Sklepa o ustanovitvi Stalne medresorske koordinacijske skupine za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti, št. številka 02401-11/2020/4, z dne 24. 6. 2020.

Na podlagi izkušenj iz epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) v zvezi z izvajanjem vojaške mobilnosti čez ozemlje Republike Slovenije, je bilo ugotovljeno, da je

potrebno zdravstvena tveganja, v primerih epidemije, nujno upoštevati tudi pri načrtovanju in izvajanju vojaške mobilnosti, zato je bilo potrebno stalno medresorsko koordinacijsko skupino kadrovske dopolniti tudi s predstavniki Ministrstva za zdravje. Kadrovska sestava medresorske skupine se je posledično dopolnila s predstavnico Ministrstva za zdravje in predstavnico Nacionalnega inštituta za javno zdravje. S spremembo Sklepa o ustanovitvi Stalne medresorske koordinacijske skupine za spremljanje in usmerjanje implementacije ukrepov na področju vojaške mobilnosti številka 02401-11/2020/4, z dne 24. 6. 2020, je bil imenovan nov vodja medresorske skupine, ki je 30. 9. 2020 sklical sedmo sejo medresorske skupine.

3. Opredelitev nacionalnih izhodišč za pripravo infrastrukturnega dela nacionalnega načrta vojaške mobilnosti vezanih na vojaške zahteve za izgradnjo prometne infrastrukture

Medresorska skupina se je seznanila z informacijo, da je Evropski Svet v juliju 2020 sprejel posodobljeno analizo¹ vrzeli med vojaškimi zahtevami in civilnimi TEN-T zahtevami (Joint Staff Working Document on the updated Gap Analysis between the Military Requirements and the Trans-European Transport Network Requirements, dokument številka 9805/20 z dne 17. 7. 2020). Z odobritvijo vojaških zahtev je bilo zagotovljeno izhodišče za delo na področju prometne infrastrukture za dvojno uporabo. Posodobljene vojaške zahteve so podlaga za naslednje korake pri izvajanju akcijskega načrta EU za vojaško mobilnost na področju financiranja projektov prometne infrastrukture za dvojno rabo iz instrumenta za povezovanje Evrope 2021–2027. Evropski Svet je 21. 7. 2020 dosegel dogovor o novem dolgoročnem proračunu EU, v okviru katerega je za vojaško mobilnost namenil 1,69 milijarde EUR. Navedeno višino sredstev mora potrditi še Evropski parlament.

Posodobljena analiza vrzeli predstavlja ključni dokument za opredelitev nacionalnih izhodišč za pripravo infrastrukturnega dela nacionalnega načrta za vojaško mobilnost. Ministrstvo za obrambo in Ministrstvo za infrastrukturo sta preučila posodobljen seznam »zrelih²« projektov prometne infrastrukture za dvojno rabo, seznam investicij IZOPIZG³, ki bi bile zanimive za izboljšanje vojaške mobilnosti ter posodobljeno analizo vrzeli med vojaškimi zahtevami in civilnimi TEN-T zahtevami. Na podlagi navedenega sta zavzela skupna delovna nacionalna izhodišča glede infrastrukturnega dela vojaške mobilnosti, ki so bila posledično predložena v seznanitev in odobritev medresorski skupini.

Medresorska skupina za vojaško mobilnost je na 7. seji medresorske skupine, dne 30. 9. 2020, sprejela naslednja nacionalna izhodišča, ki opredeljujejo ključni okvir za infrastrukturni del načrta za vojaško mobilnost:

¹ Razhajanje med TEN-T tehničnimi zahtevami in minimalnimi vojaškimi tehničnimi zahtevami opredeljenimi v dokumentu »Joint Staff Working Document on the updated Gap Analysis between the Military Requirements and the Trans-European Transport Network Requirements«, številka 9805/20 z dne 17. 7. 2020.

² »Zreli« projekti so že v nacionalnem načrtu izgradnje prometne infrastrukture, imajo izdelano ustrezno dokumentacijo in so z vidika načrtovanja pripravljene za kandidiranje za EU sredstva.

³ Interventni zakon za odpravo ovir pri izvedbi pomembnih investicij za zagon gospodarstva po epidemiji COVID-19 (IZOPIZG), Uradni list, št.80/2020 z dne 30.5.

1. Kratkoročno se pristopi k izboljšanju vojaške mobilnosti z določitvijo prioritetnega seznama »zrelih projektov«, ki so realno izvedljivi in so vezani na odpravo najnujnejših vrzeli na prometni infrastrukturi.

2. Stalna medresorska skupina je na 7. seji medresorske skupine, dne 30. 9. 2020, ustno potrdila naslednji seznam »zrelih projektov«, s katerimi bo Republika Slovenija kandidirala za sredstva namenjena sofinanciranju civilno-vojaških projektov za dvojno rabo v okviru instrumenta za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027, ki so namenjena vojaški mobilnosti (predvidoma v začetku leta 2021):

PODROČJE AVTOCEST:

- rekonstrukcija odsekov A1 med Domžalami in Zadobrovo,
- gradnja nadomestnega premostitvenega objekta na Dolgem mostu (Ljubljana),
- gradnja nadomestnega viadukta Slatina (odsek Slovenske Konjice–Dramlje),
- ureditev avtocestnega priključka po serminski vpadnici v pristanišče Koper,
- rekonstrukcija odsekov A1 od razcepa Kozarje do Vrhnike.

PODROČJE ŽELEZNIC:

- vozlišče Pragersko,
- nadgradnja železniške proge Ljubljana–Jesenice.

PODROČJE POMORSTVA:

- izgradnja/nadgradnja železniške infrastrukture v koprskem pristanišču,
- podaljšanje pomola I v koprskem pristanišču - S del,
- naložbe v nova privezna mesta in obale na Pomolu I v koprskem pristanišču,
- naložbe v nova privezna mesta in obale na Pomolu II v koprskem pristanišču,
- dvojni privez na območju večnamenskega terminala (VNT),
- premostitveni objekt preko prelivnega kanala Škocjanskega zatoka (3 faze),
- izgradnja 12. veza in Ro-Ro veza na pomolu II (2 fazi),
- zunanji kamionski terminal po DPN,
- izgradnja/nadgradnja cestne infrastrukture v koprskem pristanišču,
- ureditev površin za skladiščenje tovora na kolesih na parceli 920, vključno z izgradnjo povezovalne infrastrukture (cesta, most),
- izgradnja/nadgradnja komunalne infrastrukture ter postavitve obrata za sprejem kalužnih vod v koprskem pristanišču.

3. Republika Slovenija v srednjeročnem obdobju za potrebe izboljšanja vojaške mobilnosti gradi oziroma prilagodi prometno infrastrukturo skladno z zahtevami TENT-T oz. skladno z vojaškimi zahtevami, ki se ne razlikujejo od TEN-T zahtev, kar pomeni, da se iztrošena prometna infrastruktura, ki več ne dosega TEN-T standardov, prilagodi zahtevam.

Ministrstvo za infrastrukturo v srednjeročni perspektivi za potrebe izboljšanja vojaške mobilnosti s ciljem postopne odprave preostalih vrzeli, ki vplivajo na vojaško mobilnost na ozemlju RS, na podlagi opredeljenih minimalnih vojaških infrastrukturnih zahtev (Joint Staff Working Document on the updated Gap Analysis between the Military Requirements and the Trans-European Transport Network Requirements, dokument številka 9805/20 z dne 17. 7.

2020), pristopi k nadaljnemu vrednotenju stanja obstoječih prometnih infrastrukturnih objektov na TEN-T koridorjih v RS. Po ovrednotenju odstopanj (vojaške zahteve vs. obstoječi infrastrukturni objekti) obstoječih objektov prometne infrastrukture, izdela noveliran prioriteten seznam potrebnih nadgradenj/prilagoditev prometne infrastrukture, ki jih vključi v nacionalni načrt posodobitve prometne infrastrukture. Pri tem upošteva ublažitvene ukrepe, s katerimi se dosežejo minimalne vojaške tehnične zahteve za vojaško mobilnost. Vrzeli se dodatno ovrednotijo tudi v povezavi z zagotavljanjem vojaške mobilnosti v smeri severa do Baltika in na vzhod do Ukrajine. Obe povezavi sta del Baltskega in Mediteranskega TEN-T koridorja.

V srednjeročni perspektivi se ovrednoti tudi smiselnost in izvedljivost dograditve pretovorih točk z namenom vzpostavitve multimodalnega (kombiniranega) transporta za civilno-vojaške namene v Republiki Sloveniji.

4. V dolgoročnem obdobju se opravi ponoven premislek glede implementacije predimenzioniranih vojaških zahtev pri izgradnji/dogradnje prometne infrastrukture za potrebe izboljšanja vojaške mobilnosti. Ob navedenem premisleku se upoštevajo tudi stališča drugih držav pri njihovi prilagoditvi prometne infrastrukture glede predimenzioniranih vojaških zahtev skozi katere potekajo isti TEN-T koridorji. V tem kontekstu se RS prednostno poveže s sosednjimi državami, nato pa še s preostalimi državami na teh dveh koridorjih in pridobi informacijo o njihovem pogledu na prilagoditve prometne infrastrukture glede na vojaške zahteve.

4. Napredek vezan na zakonodajni del vojaške mobilnosti

Medresorska skupina se je seznanila z napredkom vezanim na poenotenje in optimizacijo carinskih postopkov za čezmejne vojaške premike, oprostitvijo davka na dodano vrednost za dobave blaga in storitev ter oprostitvijo trošarine za dobave trošarinskega blaga oboroženim silam, kadar so te sile razporejene zunaj države članice pošiljateljice in sodelujejo v obrambnih prizadevanjih v okviru Skupne varnostne in obrambne politike (v nadaljevanju: SVOP) ter optimizacijo postopkov za izdajo dovoljenj za čezmejne premike v Evropi.

A. Carina: Posebni ukrepi, opredeljeni v akcijskem načrtu za poenotenje carinskih formalnosti za čezmejne vojaške premike, ob hkratnem zagotavljanju sinergij z Natom, so bili vključeni v spremembe dveh uredb Komisije vezanih na carinsko zakonodajo Unije. Obrazec EU Form 302 je bil v celoti pripravljen v dialogu z Natom in je uradno postal obvezujoč del EU zakonodaje (Delegirana uredba 2015/2446, priloga 52–06). Nadgradnja tega dokumenta je njegova digitalizacija. V nadaljevanju razvoja tega področja je v okviru Evropske obrambne Agencije (v nadaljevanju: EDA) oblikovana delovna skupina »Ad Hoc Working Group on Harmonizing Military Requirement relating to Customs«, ki v sodelovanju s strokovnimi nosilci sodelujočih držav pripravlja vse potrebno za razvoj posebne informacijske aplikacije, ki bo omogočila digitalizacijo obrazca EU Form 302. Za potrebe digitalizacije je treba opraviti študijo in opredeliti tehnične specifikacije ustreznega vojaškega informacijskega sistema, povezljivega s carinskim sistemom, kot okvirja za prihodnje korake v digitalizaciji. Cilj navedenega je neposreden pregled carinskih organov EU nad tovorom, ki se prevaža v okviru vojaškega transporta.

Vlada Republike Slovenije se je 17. 11. 2020 seznanila z Informacijo o nameravanem podpisu Programskega dogovora št. A.PRG.CAP.671 o usklajevanju vojaških zahtev, povezanih s carino (dokument št. 540-13/2020-100 z dne 17. 11. 2020). Dokument bo podpisan v začetku leta 2021.

B. Davek na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) in trošarine: Pomemben rezultat na področju DDV in trošarin je sprejetje Direktive Sveta (EU) 2019/2235 o spremembi Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost in Direktive 2008/118/ES o splošnem režimu za trošarino v zvezi z obrambnimi prizadevanji v okviru Unije, ki omogoča enako obravnavo obrambnih prizadevanj v okviru Unije in v okviru Nata. Z davčnega vidika je na ravni EU usklajena oprostitev DDV za dobave blaga in storitev ter oprostitev trošarine za dobave trošarinskega blaga oboroženim silam, kadar so te sile razporejene zunaj države članice pošiljateljice in sodelujejo v obrambnih prizadevanjih v okviru SVOP. Takšna izjema že obstaja za dobave oboroženim silam, ki sodelujejo v Natovih obrambnih prizadevanjih zunaj svoje države.

Države članice EU morajo sprejeti zakone in druge predpise potrebne za uskladitev s to direktivo, tako da se bodo lahko ti ukrepi uporabljali od 1. 7. 2022.

C. Optimizacija postopkov za izdajo dovoljenj za čezmejne premike v Evropi:

Aktivnosti na tem področju se nadalje razvijajo v okviru Evropske obrambne agencije (EDA) pod okriljem podpisanega partnerskega dogovora »Optimizacija postopkov za izdajo dovoljenj za čezmejne premike v Evropi« (CBMP) (PA No A.PRG.CAP.672), ki se ji je pridružilo 25 sodelujočih držav članic ter Norveška v okviru posebnega dogovora z EDA. Program "Optimizacija postopkov za izdajo dovoljenj za čezmejne premike v Evropi" (CBMP) naj bi služil kot krovni program za razvoj dveh tehničnih dogovorov, in sicer za čezmejne premike po kopnem in zraku. Program "Optimizacija postopkov za izdajo dovoljenj za čezmejne premike v Evropi" (CBMP) gradi na že obstoječih projektih in dejavnostih EDA. Eden od teh projektov je podpisan Tehnični sporazum o vojaških prehodih meja in premikih po kopnem v Evropi (Technical Arrangement for European Military Border Crossing and Transit for Surface Movement, Cat B), ki se mu je pridružilo 17 držav članic EU, drugi projekt pa je Tehnični dogovor o diplomatskih dovoljenjih za vojaške transportne zrakoplove udeležencev v njihovem nacionalnem zračnem prostoru ali na ozemlju »Technical Arrangement Concerning DIC for Participants' Military Transport Aircraft in Their Respective National Airspace or Territory (TA DIC, Cat B), podpisan s strani dvajset držav članic EU. Tehnična ureditev dovoljuje oziroma omogoča državam podpisnicam, da preletijo in/ali pristanejo njihova vojaška transportna letala na ozemljih drugih na osnovi letnih izdanih diplomatskih dovoljenj. S tehničnim sporazumom so harmonizirani upravni postopki (obrazci in roki), kot tudi letno izdana diplomatska dovoljenja. Vse zadevne države članice so se odločile za podelitev dovoljenja, tako da je tehnični sporazum postal učinkovito sredstvo, ki omogoča vsakodnevne hitre vojaške zračne prevoze za rutinske zadeve. Bodoči novi TA CBMP Air pa bo nabor vrste zračnih premikov in transportov razširil.

V okviru delovnih skupin EDA sta v pripravi tehnična sporazuma za optimizacijo čezmejnih premikov vojaškega osebja in opreme po kopnem (TA CBMP SURFACE, Cat. A) in zraku (TA CBMP AIR, Cat. A). Oba sporazuma izhajata iz zgoraj navedenih sporazumov in jih nadgrajujeta. Program zelo dobro napreduje zaradi aktivnega sodelovanja vseh deležnikov.

Republika Slovenija aktivno sodeluje pri pripravi in usklajevanju obeh sporazumov. Uskladitev in podpis sporazumov je bil po prvotni časovnici načrtovan za konec leta 2020, vendar se bo delo na sporazumih zaradi pandemije COVID-19 nadaljevalo tudi v letu 2021. Skladno z novim časovnim okvirjem se podpis obeh sporazumov načrtuje v prvi polovici maja 2021.

Delovni sestanki z Evropsko obrambno agencijo (EDA) potekajo virtualno preko avdio video konferenc.

5. PESCO projekta Vojaška mobilnost in Mreža logističnih vozlišč v Evropi in podpora za operacij

Medresorska skupina se je seznanila z napredkom vezanim na komplementarna PESCO projekta Vojaška mobilnost in Mreža logističnih vozlišč v Evropi in podpora za operacije.

A. PESCO projekt Vojaška mobilnost: predstavlja platformo za usklajevanje in usmerjanje dela na področju vojaške mobilnosti s ciljem izboljšanja vojaške mobilnosti v Evropi. Ta projekt je del širšega sklopa pobud, katerega dodana vrednost je ta, da lahko prestolnice tesno sodelujejo in usklajujejo aktivnosti vezane na vojaško mobilnost. Kratkoročno in srednjeročno se v okviru projekta razpravlja in ocenjuje napredek in izvajanje zaveze Sveta za zunanje zadeve EU (v nadaljevanju: FAC), z dne 25. 6. 2018, v zvezi z oblikovanjem mreže enotnih nacionalnih kontaktnih točk (SNPOCs) za vojaško mobilnost.

V okviru PESCO projekta Vojaška mobilnost je bil v letu 2020 sklican sedmi sestanek, katerega sta se udeležila predstavnika Ministrstva za obrambo. Skladno z zavezo FAC, z dne 25. 6. 2018, je v okviru projekta trenutno v pripravi in usklajevanju dokument »Terms of Reference for European Union National Point of Contacts Network Concerning Facilitating Interconnected Communication Between Participating EU MS«, ki naj bi bil sprejet v letu 2021.

Delovna skupina PESCO za vojaška mobilnost spremlja delo drugih delovnih teles, katere cilj sledi Akcijskemu načrtu za vojaško mobilnost in na ta način skozi nacionalni implementacijski načrt (NIP) se posredno seznanja z nacionalnim napredkom. V okviru delovne skupine se tudi seznanja z nacionalnimi akcijskimi načrti za vojaško mobilnost.

B. Mreža logističnih vozlišč v Evropi in podpora za operacije: je komplementaren PESCO projekt projektu Vojaška mobilnost, katerega cilj je vzpostaviti večnacionalno omrežje, ki bo temeljilo na obstoječi logistični vojaški infrastrukturi, kjer bo mogoče pripraviti vojaško opremo za transport na območja delovanja, izvajati pretovore med različnimi vrstami transporta, uporabiti skladiščne prostore tako za splošni tovor kot tudi nevarno blago ter izvajati procese za uskladitev dejavnosti premikov in transporta ter začasno kratko namestitve vojaških oseb. Na ta način se bo posledično zmanjšal odzivni čas za odziv EU na krizna stanja ali podporo EU misijam.

Vlada Republike Slovenije se je s sklepom št. 51002-33/2020/3 z dne 5. 11. 2020, seznanila z Informacijo o nameravanim podpisu Dogovora o vodenju projekta PESCO Mreža logističnih vozlišč v Evropi in podpora za operacije. Dogovor o vodenju projekta PESCO Mreža logističnih vozlišč v Evropi in podpora za operacije bo podpisan v začetku leta 2021.

SV v okviru tega projekta ne namerava podvajati svojih kapacitet, ampak že opredeljene kapacitete v okviru NATO projekta podpora država gostiteljice (HNS) uporabiti tudi v ta namen. Trenutno opredeljene kapacitete SV v okviru tega projekta bo v naslednjem obdobju potrebno prilagoditi zahtevanim standardom EU oziroma dogovorom v okviru NATO. Skladno z navedenim SV načrtuje vlaganja v logistična vozlišča oziroma posamezne dela vozlišč, ki le-to podpirajo; to so skladiščne kapacitete za strelivo Mačkovec pri Postojni, skladišče za splošni tovor Kidričevo, vojaško letališče in oskrbovalna postaja za zrakoplove Cerklje ob Krki z njenim bodočimi novimi skladiščnimi kapacitetami Gazice.

6. Predsedovanje Republiki Sloveniji Svetu EU 2021

Medresorska skupina se je seznanila z okvirnimi nacionalnimi izhodišči na področju vojaške mobilnosti v času predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU. Republika Slovenija bo na področju vojaške mobilnosti nadaljevala z delom skladno z izvajanjem akcijskega načrta EU za vojaško mobilnost, hkrati pa bo sledila podedovani agendi. V okviru EU-Nato sodelovanja se bo v času predsedovanja nadaljevalo spodbujanje k bolj intenzivnemu dialogu in razpravi o strateškem, celostnem in skupnem razumevanju pomena okrepljenega sodelovanja na področju vojaške mobilnosti med EU in Natom. Napori bodo osredotočeni v dodatno povečanje sinergij, bolj usklajenem delovanju in izogibanju podvajanja naporov v okviru obeh organizacij. Poleg navedenega je področje vojaške mobilnosti izredno ranljivo tudi v primerih sodobnih varnostnih groženj in naravnih nesreč. Take vrste izzivi morajo biti v prihodnje deležni ustrezne obravnave. Izzivom v primerih naravnih nesreč in hibridnega delovanja, s katerimi bi se lahko v prihodnje soočali na področju vojaške mobilnosti, je treba posvetiti dodatno pozornost ter jih obravnavati in izpostaviti v okviru drugih horizontalnih presečnih tem, ki se nanašajo na hibridne grožnje, zagotavljanje ustrezne odpornosti držav ter zaščito kritične infrastrukture v povezavi s kibernetскими napadi (umetna inteligenca, digitalizacija, okrepitev kibernetске odpornosti). Posledično se bo spodbujala razprava o vojaški mobilnosti v povezavi s krepitvijo odpornosti in osredotočenosti na horizontalne presečne teme in področja, ki se nanašajo predvsem na krepitev odpornosti v povezavi s hibridnimi grožnjami vezanimi na zaščito kritične infrastrukture. Nadaljevalo se bo s poudarjanjem pomena okrepljenega civilno-vojaškega sodelovanja pri optimiziranju čezmejnih premikov, ki ima pozitivne učinke na odpornost. Spodbujalo se bo razpravo o nadaljnjih vlaganjih v infrastrukturo za dvojno rabo. Poudarek bo dan tudi krepitvi dialoga z državami Zahodnega Balkana ter prizadevanja za ustrezno seznanjanje in osveščanje partnerskih držav Zahodnega Balkana o ciljih EU in aktivnostih na področju vojaške mobilnosti glede prednosti, ki jih prinaša urejenost področja vojaške mobilnosti v zvezi z nemotenim izvajanjem premikov vojaškega osebja in opreme čez ozemlje EU in širše. V kolikor bo mogoče, bodo prizadevanja v času slovenskega predsedovanja na področju vojaške mobilnosti usmerjana tudi k opredelitvi morebitnih novih prioritet. Natančno izhodišče na področju vojaške mobilnosti za predsedovanje se bo prilagajalo do predsedovanja, dokončno pa bo določeno mesec do dva meseca pred samim predsedovanjem.

7. Izvedba delavnice s področja vojaške mobilnosti v okviru predsedovanja Republike Slovenije Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope (Central European Defence Cooperation - CEDC) z državami Zahodnega Balkana

Medresorski delovni skupini je bila podana informacija o izvedbi delavnice s področja vojaške mobilnosti na temo evakuacije vojaškega in civilnega osebja iz mednarodnih operacij in misij po zraku ali kopnem v primeru okužbe s COVID-19 oziroma okužbe z drugo nalezljivo boleznijo, organizirane v okviru programa slovenskega predsedovanja Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope, na katero so bile povabljene tudi države Zahodnega Balkana. Delavnica je bila izvedena pod okriljem Ministrstva za obrambo v sodelovanju s Centrom za evropsko prihodnost, dne, 10. 12. 2020, v obliki avdio video konference. Cilj delavnice je bil boljše razumeti nacionalne in mednarodne zahteve ter omejitve v primeru evakuacije vojaškega ali civilnega osebja iz mednarodnih operacij in misij po zraku ali kopnem v primeru okužbe s COVID-19 oziroma okužbe z drugo nalezljivo boleznijo. Hkrati je bil cilj identificirati pravne, upravne in postopkovne omejitve ter oblikovati splošno priporočilo za izboljšanje učinkovitosti in uspešnosti pri olajševanju vojaških procesov mobilnosti v primeru nalezljive bolezni.

Na delavnici so sodelovali strokovnjaki za vojaško mobilnost iz Avstrije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Madžarske, Kosova, Severne Makedonije, Črne gore, Poljske, Slovaške in Slovenije, ki so bili v času pandemije COVID-19 vključeni v izvedbo evakuacij okuženega in obolelega osebja iz mednarodnih operacij in misij.

V prvem delu delavnice so predstavniki sodelujočih držav predstavili svoj neodvisen pogled in prispevek evakuacije pripadnikov svojih oboroženih sil iz mednarodnih operacij in misij na podlagi lastnih izkušenj reševanja problema na nacionalni ravni ter v okviru sodelovanja z drugimi državami in drugimi mednarodnimi organizacijami (EU, NATO, UN in drugih mednarodnih organizacij). V drugem delu delavnice, pa so udeleženci v dveh delovnih skupinah razpravljali o vrzelih, pomanjkljivostih ter možnih rešitvah oziroma smeri, kam in kako bi se morale države organizirati na multilateralni ravni oziroma v okviru EU ali NATO.

Na delavnici so bile identificirane predvsem vrzeli in pomanjkljivosti vezane na evakuacijo okuženega in obolelega osebja z nalezljivo boleznijo iz geografsko oddaljenih mednarodnih operacij in misij. Ugotovljeno je bilo, da imajo različne države različna izhodišča pri zagotavljanju evakuacij svojega osebja iz geografsko oddaljenih mednarodnih operacij in misij. Nekatere države so popolnoma samozadostne, nekatere so delno samozadostne, nekatere pa so popolnoma odvisne od strateških zmogljivosti drugih držav, obstoječih mednarodnih mehanizmov in komercialnih civilnih zmogljivosti na trgu. V zvezi z zdravstveno evakuacijo osebja iz mednarodnih operacij in misij so bile identificirane predvsem vrzeli in pomanjkljivosti vezane na evakuacijo okuženega in obolelega osebja z nalezljivo boleznijo iz geografsko oddaljenih mednarodnih operacij in misij, ki se nanašajo na zagotovitev strateškega zračnega prevoza, in sicer: pomanjkanje ustreznega znanja in usposobljenosti osebja za izvedbo evakuacij okuženih in obolelih, pomanjkanje ustrezne opreme, pomanjkanje lastnih zmogljivosti za strateški zračni prevoz ter pomanjkljivosti obstoječih mednarodnih mehanizmov in sporazumov ter vrzeli vezane na zdravstvene protokole. Ugotovljeno je bilo, da mednarodni protokol za izvedbo evakuacij okuženega in obolelega osebja z nalezljivo boleznijo iz geografsko oddaljenih mednarodnih operacij in misij ne obstaja, zato bi bilo smiselno, da se poišče ustrezno skupno rešitev. Ob navedenem bi bilo za primere pandemij smiselno poenotiti nekatere operative in zdravstvene prednapotitvene postopke, kot na primer postopke vezane na trajanje karantene, ki so v različnih partnerskih državah različni in povzročajo dodatne zamude pri izvedbi napotitev in rotacij. Prav tako je bilo ugotovljeno, da obstoječi mednarodni mehanizmi za zagotavljanje strateških zračnih prevozov niso namenjeni in prilagojeni izvedbi evakuacij okuženega in

obolelega osebja z nalezljivo boleznijo iz geografsko oddaljenih mednarodnih operacij in misij. Zato bi bilo smiselno, da bi se ti mehanizmi nadgradili (na primer z nakupom posebne opreme in zagotovitvijo usposobljenega osebja). S ciljem odprave navedenih vrzeli in pomanjkljivosti bi bilo smiselno, da se dogodki, ki se nanašajo na evakuacijo osebja, okuženega z nalezljivimi boleznimi na geografsko oddaljenih misijah, vključijo in preigravajo v okviru različnih mednarodnih vaj ali usposabljanj.

V prvem valu pandemije COVID-19 so se države soočale s hitrimi spremembami različnih držav glede sprejemanja omejitvenih ukrepov, kar je povzročalo nepreglednost in zmedo pri izvajanju aktivnosti vezane na vojaško mobilnost. Zato bi bilo zaželeno, da bi se prizadevanja EU in NATO usmerila tudi v zagotovitev letnih diplomatskih dovoljenj za prelete čez ozemlja tranzitnih držav (predvsem za tranzit ali vstop za ne-EU ali ne-NATO države) preko katerih se dostopa do geografsko oddaljenih mednarodnih operacij in misij. Hkrati pa bi bilo prizadevanja EU in NATO treba usmeriti tudi v oblikovanje in zagotovitev konkretnih rešitev, ki bi partnerskim državam v primerih pandemij omogočala zagotovitev strateškega transporta, med drugim tudi oblikovanje instrumenta, ki bi partnerskim državam omogočal finančno pokritje stroškov evakuacij za primere pandemij (npr. iz posebnih EU/NATO skladov). Ob tem bi bilo smiselno opraviti tudi razmislek o vodilni državi v mednarodnih operaciji in misiji, ki bi na podlagi ustreznih sporazumov in skupnega pristopa vsem partnerskim državam zagotavljala evakuacijo okuženega in obolelega osebja z nalezljivo boleznijo iz geografsko oddaljenih mednarodnih operacij in misij.

Navedene ugotovitve delavnice, ki opredeljujejo možne smeri razvoja in rešitev, bodo izpostavljene v ustreznih formatih na politični ravni vključno z EU in NATO.

8. Zaključek

Medresorska skupina se je skladno z akcijskim načrtom EU za vojaško mobilnost JOIN(2018)5 final z dne 28. 3. 2018, seznanila z napredkom na področju vojaških zahtev, napredkom na področju optimizacije postopkov za čezmejne premike po kopnem in zraku v povezavi s prevozom nevarnega blaga, ter optimizacijo na področju carinske zakonodaje. Republika Slovenija aktivno sodeluje v delovnih skupinah EDA v okviru katerih se pripravljajo partnerski dogovori in tehnični sporazumi namenjeni izboljšanju normativnega vidika vojaške mobilnosti. Medresorska skupina je skladno z napredkom, ki se nanaša na infrastrukturni vidik vojaške mobilnosti sprejela nacionalna izhodišča, ki opredeljujejo ključni okvir za pripravo infrastrukturnega dela nacionalnega načrta za vojaško mobilnost. Ob tem se je seznanila tudi z napredkom vezanim na normativni oziroma zakonodajni vidik vojaške mobilnosti, ki bo prav tako vključen v nacionalni načrt vojaške mobilnosti. Normativni del načrta vojaške mobilnosti bo zajemal predvsem optimizacijo izdaje diplomatskih dovoljenj čezmejnih premikov po kopnem, zraku ter optimizacijo postopkov vezanih na carinske postopke. Načrt Republike Slovenije za vojaško mobilnost bo pripravljen v letu 2021.

V pripravi in usklajevanju sta Tehnični sporazum, kategorije A, za optimizacijo izdaje diplomatskih dovoljenj čezmejnih premikov po zraku (TA CBMP AIR, Cat. A), in Tehnični sporazum, kategorije A, za optimizacijo izdaje diplomatskih dovoljenj čezmejnih premikov po kopnem (TA CBMP SURFACE, Cat. A), ki bosta podpisana predvidoma v prihodnjem letu. V začetku leta 2021 bo podpisan Programski dogovor št. A.PRG.CAP.671 za optimizacijo carinskih postopkov (Programme Arrangement N°A.PRG.CAP.671 on the Harmonise Military

Requirement Related to Customs), ki bo razen ukrepov za racionalizacijo in poenostavitve carinskih formalnosti, vključno z informacijskimi rešitvami za čezmejne vojaške premike, imel za države članice tudi finančne posledice.

Medresorska skupina na področju vojaške mobilnosti podpira nadaljnji konstruktivni strukturni dialog EU-Nato in uporabo že obstoječih rešitev Nata za potrebe izboljšanja vojaške mobilnosti tudi v okviru EU. V tem kontekstu in v izogib podvajanju naporov na področju vojaške mobilnosti bo implementacija navedenih EU rešitev vezanih na vse vrste optimizacije postopkov za izboljšanje vojaške mobilnosti posledično zahtevala implementacijo določenih rešitev v nacionalni zakonodaji, sinhronizacijo sprejetih rešitev na področju vojaške mobilnosti z nacionalnim Načrtom HNS in njegovo posodobitev.

V letu 2021 bodo ključne naloge na izdelavo nacionalnega načrta za vojaško mobilnost, kandidiranje Republike Slovenije za sredstva EU namenjena vojaški mobilnosti s seznamom »zrelih projektov« prometne infrastrukture v okviru instrumenta za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027, podpis tehničnih sporazumov za optimizacijo izdaje diplomatskih dovoljenj čezmejnih premikov po kopnem in po zraku, nadaljevanju naporov na področju optimizacije carinskih postopkov in predsedovanje EU.

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO